

Nowa jakość współpracy Finlandii z NATO

Justyna Gotkowska

8–9 października Finlandia wraz z Czechami, USA i państwami bałtyckimi po raz drugi wzięła udział w Baltic Regional Training Event XIII (BRTE) – natowskich ćwiczeniach sił powietrznych, w których mogą uczestniczyć również państwa partnerskie. BRTE mają na celu przygotowywanie państw NATO do pełnienia misji Baltic Air Policing. Do udziału w BRTE XIII fińskie Siły Powietrzne oddelegowały dwa myśliwce wielozadaniowe F/A-18 Hornet oraz personel sztabowy (m.in. do natowskiego centrum w Uedem). Finlandia po raz pierwszy wzięła udział w BRTE w marcu br.

Komentarz

- Udział Finlandii w BRTE jest symptomem zmian w fińskiej polityce obronnej, w tym w relacjach z NATO. Finlandia definiuje się jako kraj pozostający poza sojuszami wojskowymi. Od lat 90. rozwija współpracę z Sojuszem w ramach Partnerstwa dla Pokoju poprzez udział w operacjach zarządzania kryzysowego NATO oraz w ćwiczeniach PdP. Tym samym nie tylko zwiększa współpracę polityczno-wojskową i własne bezpieczeństwo po okresie „finlandyzacji”, ale również zdolność kooperacji z armiami państw NATO, partnerami Finlandii w międzynarodowej polityce zarządzania kryzysowego. Do tej pory Finlandia we współpracy z Sojuszem nie przekraczała jednak granicy, którą był udział w działaniach związanych z obroną zbiorową (art. 5 Traktatu Waszyngtońskiego). Udział w BRTE w br. oraz (choć w ograniczonym zakresie) w natowskich ćwiczeniach zarządzania kryzysowego CMX (opartych na scenariuszu art. 5) w Norwegii na jesieni 2011 roku wykracza poza dotychczasowe ramy fińskiej współpracy z NATO.
- Rozpoczęcie takiej kooperacji związane jest z analizą bezpośredniego otoczenia bezpieczeństwa. Postrzeganie Rosji jako największego wyzwania i zagrożenia dla bezpieczeństwa Finlandii oraz regionu Morza Bałtyckiego i Arktyki wzmogło się po wojnie rosyjsko-gruzyńskiej. Ponadto, tak jak pozostałe państwa nordyckie, Finlandia z coraz większym niepokojem obserwuje rosnące rosyjskie nakłady finansowe na obronność oraz reformę armii. Mimo że Finlandia głosi zasadę samodzielnej obrony własnego terytorium, w przypadku kryzysu/konfliktu dotyczącego jej bezpośrednio nie wyklucza prawdopodobnie zwrócenia się o pomoc do NATO. Ponadto współdziałanie Finlandii z NATO może być konieczne w przypadku ew. kryzysu/konfliktu w tej części

regionu Morza Bałtyckiego.

- Poprzez udział w BRTE Finlandia chce więc zwiększyć interoperacyjność swoich sił zbrojnych (w tym przypadku sił powietrznych, kluczowych dla reakcji na kryzysy i konflikty w regionie) – rozszerzając współpracę ze strukturami dowodzenia NATO, ćwicząc komunikację, procedury i działanie w sytuacjach patrolowania przestrzeni powietrznej, przechwytywania wrogich samolotów itp. Tym samym chce rozszerzyć możliwości współdziałania z NATO w regionie. Udział w BRTE nie oznacza dążenia strony fińskiej do pełnoprawnego udziału w sojuszniczej misji nadzoru powietrznego państw bałtyckich. Ponadto Finlandia kieruje się priorytetem zapewnienia przede wszystkim własnego bezpieczeństwa i podkreśla prawo do podejmowania suwerennych decyzji w polityce obronnej w przypadku kryzysów i konfliktów w regionie.